

POZE: martie 2008

FIȘA analitică de evidență a monumentelor istorice

1. IDENTIFICARE

1.1.	Cod	
1.1.1.	Lista 1955	-
1.1.2.	Lista 1991 – 1992	30E0004
1.1.3.	Lista 2004	PH-II-a-B-16383
1.2.	Categorie	
1.2.1.	Monument	-
1.2.2.	Ansamblu	X
1.2.3.	Sit	-
1.3.	Denumire actuală	Ansamblul Fabricii de Hartie
1.4.	Denumire originară	Fabrica de hartie “C&S SCHIEL”
1.5.	Denumire anterioară	Rezervatie de arhitectura industrială și orășenească Busteni

2. LOCALIZARE ADMINISTRATIVĂ / AMPLASAMENT

2.1.	Stat	Romania
2.2.	Județ/nume/indicativ/număr	PRAHOVA
2.3.	Oraș; sat, - comună actuale	BUSTENI
2.4.	Cod poștal	105500
2.5.	Stradă, număr actuale	Str. Telecabinei 47 -59
2.6.	Oraș; sat - comună origine/ anterioare	Busteni,
2.7.	Stradă, număr anterioare	Str. Industriilor
2.8.	Referințe cartografice/ toponime	PUG BUSTENI 2000 , Rezervatie de arhitectura industrială și orășenească
2.9.	Referințe cadastrale	Nr. Cadastral 6/Ce541
2.10.	Referințe privitoare la zona de protecție	Zona de protecție este marcată în planșa anexă 1 « Regim Juridic de Protecție-existent și potențial
2.11.	Categoria de arhitectură	Arhitectură industrială
2.12.	Tipul de folosință sau funcțiunea	Clădiri industriale/ hale de producție/ blocuri muncitorești/ colonie muncitorească/ case de serviciu
2.13.	Folosința actuală	Fără funcțiune /sala de sport/ locuințe - vezi fișele analitice de monument
2.14.	Folosința inițială	Fabrica de celuloză / locuințe de serviciu în colonia Celuloză și Fierăstrău
2.15.	Folosința anterioară	Hala gaterelor, punct de descărcare funicular Bolboci
2.16.	Reglementările urbanistice în care se înscrie	PUG Busteni 2000 ; PUZ Fierăstrău 2002

3. STATUT PROPRIETATE

3.1.	Actualul proprietar	SC OMNIPEX HARTIA SA Busteni
3.2.	Proprietar originar	Frații Carl și Samuel SCHIEL”
3.3.	Proprietari anteriori	Fabrica de Hartie “Busteni”
3.4.	Utilizator	Proprietari și diverși chiriași

4. DATARE

4.1.	Datate prin perioade / secole	-
4.2.	Datate prin intervale de date	1882 - 1946
4.3.	Datate precisă	-
4.4.	Justificarea datării	Anumite elemente ale ansamblului pot fi datate precis conform documentelor studiate , altele se încadrează în perioada de la înființarea fabricii până la 1946

5. PERSOANE ȘI EVENIMENTE ASOCIATE ISTORIEI MONUMENTULUI

5.1.	Ctitor/ finanțator	Frații Carol & Samuel Schiel
5.2.	Autor/ meșter	necunoscut

5.3.	Istoric	<p>Odata cu construirea fabricii vechi s-a construit si in zona numita “Ferastrau”, la 15 min. de mers , in sus de fabrica veche moara de macinat lemn “Fabrica de pasta” dotata cu o turbina Girard pusa in functiune la 1882.</p> <p>In 1904 se infiinteaza pe acest amplasament Fabrica de Celuloza care va functina pana in 1926 cand va fi mutata la Piatra Neamt, urmare a cererii ocupantilor Palatului Regal din Sinaia, care motivau ca admosfera era poluata cu gaze de sulf-pirita iar atunci cand vantul batea dinspre nord se simtea pana in Valea Pelesului. Tot in 1904 firma se transforma in societate pe actiuni iar imprumul Admininstratiei Curtii Regale sunt convertite in actiuni. Societatea se va numii Fabrica de Hartie “Busteni” C.&S Schiel S-sori, Societate Anonima. In imediata vecinatate a sectiei de celuloza se construiesc in 1909 statia inferioara a funicularului de 16 km lungime care aproviziona fabrica cu lemn din zona Bolboci-Rateiu (jud.Dambovita). Odata cu mutarea fabricii de celuloza la Piatra Neamt cladirii turbinei I se mai adauga un corp suplimentar folosidu-se peretele sudic al fostei fabrici de celuloza, iar turnul de deasupra turbinei in care descarca banda materialul pentru macinat se demoleaza. Nu se cunoaste anul demolarii , ultima dovada a existentei fiind dintr-o carte postala datata 1925 – Editura Cooperativa “Tricolorul” Busteni. In „1882-1932 Fabrica de Hartie Busteni” pag . 11 se mentioneaza „ fabrica fu oprita la 1 Februarie 1931” (n.a. se refera la fabrica de celuloza din Piatra Neamt) si se mentioneaza ca de 1 an si jumătate (n.a. pana la aniversarea din 1932) celuloza era procurata de la fabrica de celuloza din Zarnesti. Odata cu mutarea fabricii de celuloza la Piatra Neamt si pana la dezafectarea funicularului in 1967 cand se opresc exploatarile de lemn in jurul statiei de plecare a funicularului , in zona fierastrau functiunea industriuala de baza era descarcarea funicularului si fasonarea bustenilor care se executa in Hala gaterelor (actuala sala de sport).</p> <p>Din cercetarile de arhiva a rezultat ca blocurile muncitoresti din colonia Celuloza pot fi datate in perioada 1901-1909 iar gospodariile din Colonia Ferastrau dateaza din perioada 1927-1945</p>
------	----------------	--

6. DESCRIERE

6.1.	Zona și așezarea	Judetul Prahova, loc.Busteni, zona Fierastrau
6.2.	Descriere obiectiv individual	
	- Plan	Trama stradală din zona ANSAMBLULUI are drept componenta principală strada Industriei (actualmente strada Telecabinei), circulație care debuteaza din bulevardul Carol (actualmente bulevardul Libertății – drumul național), de la colțul de nord-est al parcelei ocupate de partea veche a fabricii de hîrtie, și care

		<p>conduce înspre vest, oarecum paralel cu cursul pârâului Jepi, fără ca ținta ei să fie reprezentată în planul respectiv. Conform planului de situație cu componentele fabricii, plan cuprins în lucrarea publicată cu ocazia jubileului acesteia, strada Industriei (actualmente strada Telecabinei) asigură legătura dintre bulevardul Carol (actualmente bulevardul Libertății – drumul național) și stația de descărcare a buștenilor, punct final al funicularului care alimenta fabrica de hîrtie cu materie prima.</p> <p>Circulațiile prezente astăzi în zona ansamblului urmăresc curbele de nivel (cu excepția str. Telecabinei) observându-se rolul pe care acestea l-au avut în momentul în care faceau legătura dintre diverse corpuri de clădire ale fabricii.</p>
	- Elevație	Construcții P și P+1
	- Volumetrie	Construcții de dimensiuni reduse cu excepția turbinei și salii de sport.
	- Fațade	Specifice începutului de secol. Construcțiile de locuințe au fațadele tencuite, iar cele industriale (cu excepția salii de sport) au pe fațade, blocurile de piatră lăstate aparent
	- Formă învelitoare	Invelitori pe șarpantă de lemn în două ape
	- Compartimentare	-
	- Extinderi	-
	- Anexe	Anexele gospodărești, sunt de fapt fostele grajduri ale fabricii În colonia Ferastrau sunt o multitudine de anexe gospodărești.
6.3.	Elemente de construcție	-
6.4.	Materiale și tehnici de construcție/structură	Pentru construcțiile industriale materialele preponderente ale structurii sunt piatră, caramida și mai puțin lemnul (exclusiv la șarpantă) în timp ce pentru locuințe structura este din zidărie de caramida sau piatră – la cele mari și zidărie din lemn – la cele medii și mici, planșee din lemn, acoperite cu șarpanta din lemn
6.5.	Materiale de acoperiș	Acoperirea este realizată în general din tablă dar unele construcții sunt acoperite cu țiglă. Din pozele de arhivă se poate observa că materialul folosit pentru învelitoare a fost țiglă și tablă.
6.6.	Componente artistice	Raritatea este una dintre valorile enunțate specific în Carta de la Moscova. <i>[...]Exemplele timpurii și cele de pionierat sunt de o valoare însemnată.(2.IV.)</i> -
6.7.	Mobilier	Singurele elemente de mobilier urban sunt hidranții exteriori datati ante 1946

6.8.	Inscripții	-
6.9.	Încadrare stilistică	Arhitectura industrială și orășenească
6.10.	Patrimoniu mobil	Singura locomotivă electrică care mai există din perioada de funcționare a fabricii se găsește în incinta din vale (adiacent drumului național)

7. CONSERVARE, RESTAURARE, PREZENTARE

7.1.	Starea generală de conservare	Stare de conservare proastă
7.2.	Lucrări anterioare de restaurare	Nu au existat
7.3.	Propuneri restaurare, reabilitare, reconversie	<p>Caracteristica distinctivă a zonei este prezenta fostei fabrici de hârtie cu anexele sale, caracteristica absolut necesară a fi păstrată, protejând elementele principale ale ansamblului și punându-le în valoare. Se impune perfecționarea instrumentarului de consultanță, control și de ocrotire a monumentelor istorice, prioritară pentru prima etapă fiind următoarele direcții:</p> <ul style="list-style-type: none"> -păstrarea peisajului acoperisurilor tradiționale cu volumetria, structura șarpantei și detaliile -consolidarea structurilor avariate în cazul clădirilor monument care vor fi restaurate sau care vor suferi o conversie funcțională -tratarea adecvată a fatadelor, mergând de la păstrarea și restaurarea tencuielilor și a tamplărilor tradiționale, până la elemente noi (ex: reclame) reținute, proiectate în funcție de specificitatea fatadei -utilizarea în procesul de restaurare, a materialelor și tehnicilor tradiționale în vederea reinvierii spiritului caracteristic și protejării materialelor păstrate. -inserarea de elemente noi care să fie favorizate și să favorizeze prezenta țesutului protejat, și de asemenea dezvoltarea zonei

8. DOCUMENTARE / REFERINȚE

6.1.	Bibliografie	<p>-Fișa monument întocmită de Arh.D.Caliman și vf.de Arh.Liana Dobrinescu în noiembrie 1996.</p> <p>-, „1882-1932 Fabrica de Hârtie Busteni”</p> <p>-Monografia orașului Busteni – Ion.Ghe.Balan editura C2design 2007</p> <p>-Fabrica de Hârtie Busteni – 90 de ani de la întemeierea fabricii de hârtie”</p>
------	---------------------	---

		<p>1972</p> <p>-Busteni „Poarta Bucegilor” istoria localitatii in imagini de epoca 1898-1947 –Jean Alexandru Bacioiu , 6 sept.2004</p> <p>-PUZ Fierastrau 2002</p>
8.2.	Dosare și rapoarte, în arhive	<p>-Prima atestare documentară scrisă (identificată) a unei fabrici de celuloză în Bușteni (proprietate a fabricii de hârtie din aceeași așezare) datează din anul 1935 (Fondul „Ministerul Industriei Petrol Chimie. Direcția Generală Hârtie și Celuloză. Fabrica de Hârtie Bușteni“, la Arhivele Naționale, filiala Prahova: 1 / 1935) și se referă la sistarea producției.</p> <p>-Fabrica de celuloză este consemnata si în planul cu toate componentele fabricii de hârtie, plan anexat lucrării monografice dedicată acesteia din urmă care a fost publicată în anul 1932, an în care fabrica de hârtie a împlinit o jumătate de secol de existență.</p> <p>-Fondul „Ministerul Industriei Petrol Chimie. Direcția Generală Hârtie și Celuloză. Fabrica de Hârtie Bușteni“, la Arhivele Naționale, filiala Prahova: 2 / 1904 - transformarea fabricii în societate pe acțiuni, 1 / 1904 - acțiuni, dobânzi, dividende</p> <p>- Fondul „Ministerul Industriei Petrol Chimie. Direcția Generală Hârtie și Celuloză. Fabrica de Hârtie Bușteni“, la Arhivele Naționale, filiala Prahova, dosarul 7 / 1944, dosar care cuprinde singurele documente care permit o trecere parțială în revistă a proprietăților imobile ale fabricii.</p> <p>-Colecția „Planuri “ vol II, cap. „Județul Prahova“Arhivele Naționale ale României, Direcția Arhivelor Istorice Centrale, , document 120 / 1884:</p> <p>- “Planul topografic a mosiilor Piatra arsa, Jepi mare si mici, Cumpatu, Sorica, Dulca cu Luncile dintre Prahova din Distr. Prahova, Plaiul Prahova, com.Sinaia proprietatile Maj. Sale Regelui Carol 1, lucrute inginer hotarnic Alecsandru Veress” -1884</p> <p>- Colecția „Planuri “ vol II, cap. „Județul Prahova“Arhivele Naționale ale României, Direcția Arhivelor Istorice Centrale, document 223 / 1927 : „PLAN CADASTRAL ȘI NIVELMENT / AL COMUNEI / BUȘTENI / Jud. Prahova / SCARA 1:2000 / 1927 - 1928 / Inginer Inspector General / MIRCEA E: RADU“.</p>
8.3.	Hărți, planuri, desene	<p>-“Copia din Planul topografic a mosiilor Piatra arsa, Jepi mare si mici, Cumpatu, Sorica, Dulca cu Luncile dintre Prahova din Distr. Prahova, Plaiul Prahova, com.Sinaia proprietatile Maj. Sale Regelui Carol 1, lucrute in baza autorizatiunei D.prim presedinte al trib. Prahova cu adresa No.-3802 din aprilie 2-1883 de inginer hotarnic Alecsandru Veress” -1884</p> <p>-“Plan Cadastral si Nivelment al Comunei Busteni” scara 1:2000 , Inginer Inspector General Mircea E.Radu -1927</p> <p>- “Planul de situatie al Intreprinderilor Fabricei de Hartie “Busteni” Scara 1:75000 ianuarie 1932”</p> <p>- Plan cadastral scara 1:500 intocmit noiembrie /1967 de ing.Arghir Al. plansa 433 –arhiva personala a intocmitorului fisei</p> <p>- Plan cadastral scara 1:1000 nedatat aprox. 1980 plansa 216 autor necunoscut – in arhiva personala a intocmitorului fise</p> <p>- PUZ Fierastrau , intocmit I.A.I.M. Bucuresti 2001</p> <p>- Reambulare topografica 2008 scara 1:5000 intocmit Theotop SRL</p>
8.4.	Fotografii	<p>- 1904 (Fabrica de celuloza-din „1882-1932 Fabrica de Hartie Busteni”)</p> <p>- 1925 (Fabrica de Celuloza a Fabricii de Hartie Busteni- din „Poarta</p>

		Bucegilor” istoria localitatii in imagini de epoca 1898-1947 –Jean Alexandru Bacioiu , 6 sept.2004) - 1996 (din Fisele de monument) - 2006 ortofotoplan scara 1:1000 - 2007 decembrie – fotografie aeriana - Ianuarie-mai 2008 - Inventar fotografic pentru elaborarea prezentei fise
8.5.	Alte informații	Marcarea exacta a limitelor ansamblului a rezultat in urma Studiului Istoric si de Evaluare intocmit in prima jumătate a anului 2008 de catre autorul prezentei Fise. S-a urmarit ca acolo unde se putea limita sa coincida cu limita de intravilan si cu limita Parcului Natural Bucegi.

9. NIVELUL DE INTERES/ CLASARE

9.1.	Grupa valorică	B
9.2.	Categoria după natura obiectivului	II.
9.3.	Criterii de evaluare globală	VV, medie VA, medie VR, medie VS, medie
9.4.	Data și documentul protecției	Lista Monumentelor Istorice 2004
9.5.	Codul primit prin respectivul act	PH-II-a-B-16383

10. SISTEMATIZAREA EVIDENȚEI

10.1.	Data redactării fișei	Iunie 2008
10.2.	Instituția în cadrul căreia s-a redactat fișa	ALTRIX ARHITECTURA SRL
10.3.	Autorul fișei și calitatea acestuia	Marius ALBISOR –sef proiect
10.4.	Trimiterea la documentația fotografică aferentă	Anexa 1 – Ansamblul Fabricii de Hartie – Foto ianuarie 2008 Anexa 2 –Regim juridic de protecție – Existent si Potential
10.5.	Trimiterea la documentația desenată aferentă	Anexa 5 - Plan de situatie –Proiecție in plan orizontal-situatie existenta 2008 Anexa 7 – Plan de situatie ansamblu-Restricții si permisivități sc.1 :2000 Anexa 8 –Delimitarea zonei protejare – restricții si permisivități sc.1 :5000
10.6.	Semnătura autografă a specialistului care a întocmit fișa	
10.7	Semnătura și ștampila conducătorului instituției în cadrul căreia s-a redactat fișa	
10.8.	Numărul procesului- verbal de validare în Comisia regională a monumentelor istorice	